

Ekonomilerde toparlanma sinyallerine rağmen belirsizlik devam ediyor.

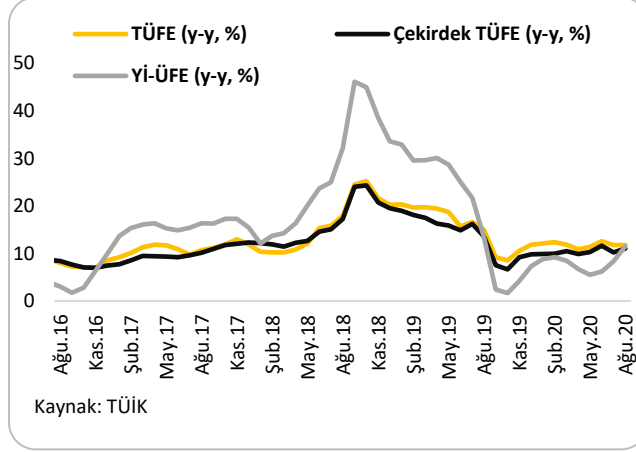
Vaka sayılarının artmayı sürdürdüğü Eylül ayında, küresel piyasalar ABD-Çin arasında devam eden gerilim, ABD’de yeni teşvik paketine ilişkin uzlaşya varılamaması gibi sebeplerle karışık bir görünüm sergiledi. Eylül ayı, doların gelişmiş ve gelişmekte olan ülke para birimleri karşısında değer kazandığı bir ay olurken, zaman zaman ekonomik görünüme ilişkin olumlu algılarla risk iştahında artış görüldü. Fed tarafından ekonomik toparlanmaya ilişkin belirsizlikler ile ilgili yapılan açıklamalar ise risk iştahı üzerinde baskı yaratan bir faktör oldu. Öte yandan, güvenli varlık talebi olarak dolara alım gelen söz konusu ayda, altın fiyatları kâr realizasyonunun da etkisiyle rekor seviyesinden geri çekildi. Aşı çalışmalarına ilişkin olumlu ve olumsuz her gelişme küresel piyasaların dalgalı bir seyir izlemesinde etkili oldu.

ABD Merkez Bankası (Fed) Eylül ayı toplantısında faiz değişikliğine gitmeyerek ekonomik projeksiyonlarını açıklarken, Avrupa Merkez Bankası (ECB) da beklentilere paralel olarak faizlerde değişikliğe gitmedi. Çin’de açıklanan veriler, ekonomik toparlanmaya işaret etti. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Ara Dönem Ekonomik Görünüm Raporu’nda küresel büyümeye ilişkin tahminlerinde revizeye giderek, beklentilerini yukarı yönlü güncelledi. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, Küresel Ekonomik Görünüm Raporu’nu yayımladı.

Yurtiçinde, iktisadî iyileşmeye ilişkin sinyaller görüldü. Merkezî yönetim bütçe dengesinde Ocak ayından bu yana ilk defa fazla verildi. Cari işlemler dengesinde, üç aydır üst üste negatif gerçekleşen hizmetler dengesi, uluslararası uçuşların kademeli olarak başlaması sebebiyle bu ay ilk defa pozitifte geçti. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Eylül ayında gerçekleştirdiği Para Politikası Kurulu toplantısında, sürpriz bir şekilde faiz artırımına gitti ve faizleri 200 baz puan artırdı. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), türev işlem sınırlamalarında esnemeye gitti ve aktif rasyosu kararını tekrar düzenledi. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody’s Türkiye’nin kredi notunu indirdi. Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, ayın sonunda Yeni Ekonomi Programı (YEP)’ni açıkladı. TL mevduatta, döviz ve altın alımında ise vergiler düşürüldü.

Eylül ayında Türkiye’de açıklanan veriler

Enflasyon, Ağustos ayında yıllık bazda %11.77’ye yükseldi.

Ağustos ayı enflasyon verileri 4 Eylül’de açıklandı.

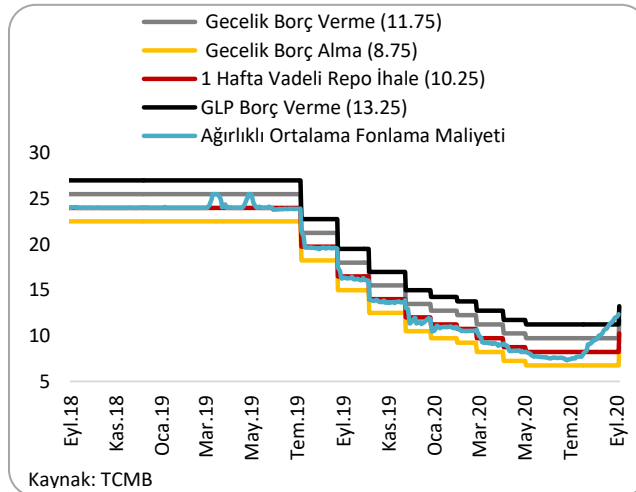
Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Ağustos’ta beklentilerin altında aylık bazda %0.86 (Piyasa beklentisi: %1.00) arttı. Yıllık bazda ise TÜFE Temmuz’daki %11.76’dan Ağustos’ta %11.77’ye yükseldi.

Gıda ve enerji gibi kontrol edilemeyen kalemleri içermeyen ve enflasyondaki ana eğilimi gösteren çekirdek enflasyon (C endeksi) Ağustos’ta bir önceki aya göre %0.77 arttı ve yıllık bazda Temmuz’daki %10.25’ten %11.03’e yükseldi.

Kurdaki yükselişin doğrudan etkisinin görüldüğü Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) Ağustos’ta bir önceki aya göre %2.35 arttı ve yıllık bazda Temmuz’daki %8.33’ten %11.53’e yükseldi.

Fiyat oynaklığının yüksek olduğu grupları içermeyen çekirdek enflasyon ve manşet enflasyon açısından öncül olarak kabul ettiğimiz ve kur artışlarının etkisinin hızlıca yansıdığı Yİ-ÜFE’de yaşanan artışlar, önümüzdeki dönemde manşet enflasyonda yükselişin devam edebileceğini gösteriyor. Ayrıca otomobilde yapılan ÖTV zamları da önümüzdeki ay enflasyon üzerinde yukarı yönlü bir baskıya neden olacak. Ayrıca gıda ve alkolsüz içecekler grubu ile giyim ve ayakkabı grubunda fiyat düşüşleri de devam etmeyeceği için enflasyonda yıllık bazda yükseliş devam edebilir. Yılsonunda enflasyonun gerileyip gerilemeyeceğinde kurlardaki hareket belirleyici olacak. Bu nedenle kurlardaki hareket ve TCMB’nin adımları izlenmeye devam edecek.

TCMB politika faizini sürpriz bir şekilde 200 baz puan artırdı.

TCMB Eylül ayı Para Politikası Kurulu toplantısı, 24 Eylül’de yapıldı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) 24 Eylül’de gerçekleşen Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında, beklentilerin aksine bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının %8.25’ten %10.25’e yükseltilmesine karar verdi.

Böylece, gecelik borç verme faiz oranı %11.75’e, borç alma faiz oranı %8.75’e, geç likidite penceresi borç verme faiz oranı ise %13.25’e yükseldi.

Toplantı sonrası yayımlanan notta, enflasyonla ilgili yapılan değişiklikler dikkat çekti. Artan kredi

kullandımlarıyla ekonomideki hızlı toparlanma ve finansal piyasalardaki gelişmeler sonucu enflasyonun öngörülenden daha yüksek bir seyir izlediği belirtildi. Daha önceki notlarda yer alan salgına bağlı nedenlerle kısa vadede etkili olan arz yönlü unsurların, normalleşme süreciyle kademeli olarak ortadan kalkacağı ifadesi nottan çıkarıldı. Enflasyon beklentilerinin kontrol altına alınması ve enflasyona yönelik risklerin sınırlandırılması için

Ağustos ayından itibaren atılan sıkılaştırma adımlarının güçlendirilmesinin gerektiği belirtildi ve bu nedenle faiz artırım kararı alındı. Önümüzdeki dönemde kur ve enflasyon gelişmeleriyle birlikte TCMB'nin yeni bir adım atıp atmayacağı izlenecek.

Temmuz ayında cari işlemler dengesi 1.8 milyar dolar açık verdi.

ÖDEMELER DENGESİ BİLANÇOSU (Milyon Dolar)					
	Tem.20	Ocak-Temmuz 2019	Ocak-Temmuz 2020	12 Aylık Kümülatif Toplam	YEP
I-Cari İşlemler Dengesi	-1817	2142	-21629	-14941	-9600
A-Dış Ticaret Dengesi	-1853	-9250	-20116	-27513	-41500
B-Hizmetler Dengesi	288	18054	3963	22957	--
B1-Turizm	328	12175	3051	16595	34300
B2-Taşımacılık	480	9299	4825	12954	--
C-Birincil Gelir Dengesi	-332	-6943	-5293	-10895	--
D-İkincil Gelir Dengesi	80	281	-183	510	--
II-Sermaye Hesabı	2	35	-18	-19	--
III-Finans Hesabı	-4996	2022	-26757	-27391	--
A-Doğrudan Yatırımlar	-226	-3711	-2154	-4306	--
B-Portföy Yatırımları	-254	-1698	12453	15397	--
C-Diğer Yatırımlar	-3233	3465	-5655	-9439	--
D-Rezerv Varlıklar	-1283	3966	-31401	-29043	--
IV-Net Hata Noksan	-3181	-155	-5110	-12431	--

2020 yılı Temmuz ayı ödemeler dengesi verileri 11 Eylül'de açıklandı.

Haziran ayında 2.9 milyar dolar olan cari işlemler açığı Temmuz ayında 1.8 milyar dolar açıklandı (piyasa beklentisi: 2 milyar dolar). Aylık olarak 2.9 milyar dolardan 1.8 milyar dolara gerileyen cari işlemler açığı mevsimsellikten arındırılmış rakamlara göre 2.2 milyar dolara gerçekleşti. Haziran ayında 11.1 milyar dolar olan 12 aylık kümülatif cari işlemler açığı Temmuz'da 14.9 milyar dolara yükseldi.

Ocak-Temmuz toplamı olarak değerlendirildiğinde ise geçen yıl 2.1 milyar dolar fazla veren cari işlemler

dengesinin bu yıl aynı dönemde 21.6 milyar dolar açık verdiği dikkat çekiyor. Bu durumun yaşanmasında pandemi etkisinin yanında asıl belirleyici faktör net hizmet gelirlerinin geçen yıla göre 14 milyar dolarlık sert azalışı oldu. Aylık olarak bakıldığında üç aydır üst üste negatif gerçekleşen hizmetler dengesinin uluslararası uçuşların kademeli olarak başlaması sebebiyle bu ay ilk defa pozitif geçmesi toparlanma işareti olarak yorumlanabilir. Ancak genel olarak geçmiş trendinin oldukça altında olması sebebiyle toparlanmanın yeterli olmadığı görülüyor.

Finansman hesabının alt kalemlerindeki gelişime bakıldığında, önemli alt kalemlerden olan portföy yatırımlarında geçen aylardan farklı olarak 254 milyon dolarlık sınırlı bir giriş olduğu görülüyor. Benzer şekilde doğrudan yatırımlarda da 226 milyon dolarlık sınırlı giriş yaşandı. Diğer yatırımlarda ise efektif ve mevduat hesabı öncülüğünde 3.2 milyar dolarlık sermaye girişi oldu. Ocak-Temmuz dönemi olarak değerlendirildiğinde, portföy yatırımlarında 12.4 milyar dolarlık sermaye çıkışı yaşandığı dikkat çekiyor. Diğer yandan, doğrudan yatırımlarda 2.1 milyar dolarlık, diğer yatırımlarda ise 5.6 milyar dolarlık sermaye girişi olduğu görülüyor. Temmuz ayında 1.3 milyar dolarlık rezerv azalışı yaşandı ve yılbaşından bu yana TCMB rezervlerindeki azalış 31.4 milyar dolara ulaştı. Buna karşılık net hata noksan kaleminde Temmuz'da 3.2 milyar dolarlık, Ocak-Temmuz toplamında ise 5.1 milyar dolarlık döviz çıkışı yaşandı.

Eylül ayı Beklenti Anketi'nde enflasyon, büyüme ve cari açık beklentileri yükseldi.

TCMB Eylül ayı beklenti anketi 18 Eylül'de yayımlandı.

TCMB Eylül ayı Beklenti Anketi'nde yıl sonu dolar beklentisi 7.34'ten 7.60'a yükseldi. Cari yıl sonu tüketici enflasyonu (TÜFE) beklentisi bir önceki anket döneminde %10.82 iken, bu anket döneminde %11.46'ya yükseldi. 12 ay sonrası TÜFE beklentisi bir önceki anket döneminde %9.70 iken, bu anket döneminde %10.15'e yükseldi. 24 ay sonrası TÜFE beklentisi ise %8.58'den %8.86'ya yükseldi. 2020 yılı büyüme beklentisi -%1.6'dan -%1.5'e yükselirken, 2021 yılı büyüme beklentisi bir önceki anket döneminde %4.3 iken bu anket döneminde %4.2'ye geriledi. 2020 yılı cari açık beklentisi ise 17.3 milyar dolardan 22.8 milyar dolara yükseldi.

2020 yılı Ağustos ayında bütçe dengesi 28.2 milyar TL fazla verdi.

2020 yılı Ağustos ayı merkezi yönetim bütçe dengesi verileri 15 Eylül'de açıklandı.

Merkezi Yönetim Bütçesi (milyar TL)								
	Ağustos			Ocak-Ağustos			2020 Bütçe Hedefi	Gerçekleşen/Hedef (%)
	2019	2020	% Değişim	2019	2020	% Değişim		
Giderler	93.7	80.3	-14.3	658.8	761.4	15.6	1.095,5	69.5
Faiz Hariç Giderler	82.8	68.4	-17.4	589.5	669.8	13.6	956.5	70
Faiz Giderleri	10.9	11.9	9.5	69.3	91.6	32.1	138.9	65.9
Gelirler	94.3	108.6	15.1	590.7	650.5	10.1	956.6	68
Vergi Gelirleri	66.6	98.5	47.8	432.7	510.4	18	784.6	65.1
Diğer Gelirler	27.7	10.1	-63.5	0.158	140.1	-11.3	172.0	81.5
Bütçe Dengesi	0.576	28.2	4,797.1	-68.1	-110.9	-62.9	-138.9	79.9
Faiz Dışı Denge	11.4	40.1	250.7	1.2	-19.3	-1,678.9	0.067	-29,021.1

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

*Rakamlar yukarı yuvarlanmıştır.

2019 yılı Ağustos ayında 576 milyon TL fazla veren bütçe, 2020 yılı Ağustos ayında artışla 28.2 milyar TL fazla verdi. 2019 yılı Ağustos ayında 11.4 milyar TL faiz dışı fazla verilmiş iken, 2020 yılı Ağustos ayında 40.1 milyar TL faiz dışı fazla verildi. Ağustos ayında bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre %15.1 oranında artarak 108.6 milyar TL, bütçe giderleri ise %14.3 oranında azalarak 80.3 milyar TL oldu.

Ağustos ayında gelirler kaleminin belirleyicisi bir önceki yılın aynı ayına göre %47.8 oranında artan ve iç talepteki toparlanmayı yansıtan vergi gelirleri oldu. Vergi gelirleri içerisinde, otomobil satışlarındaki yükselişin etkisiyle özel tüketim vergisi %67.1 oranında arttı. Bunu %62.5 artışla kurumlar vergisi izledi. Temmuz ayında olduğu gibi bu ay da TCMB yedek akçesinden yapılan aktarım nedeniyle yaşanan yükselişin bu yıl olmaması nedeniyle vergi dışı gelirler, bir önceki yılın aynı dönemine göre %68.1 azalarak bütçe gelirlerinin yükselişini kısıtlayıcı etki yaratmış oldu.

Bütçe giderlerinde Kurban Bayramı'nın Ağustos ayına denk gelmesi kaynaklı belirgin azalışlar görüldü. Giderler kaleminde en yüksek paya sahip olan faiz dışı giderler bir önceki yılın aynı dönemine göre %17.4 azalış gösterdi ve bütçe giderlerini azaltıcı bir faktör oldu. Faiz dışı giderler içerisinde en büyük paya sahip olan cari transferler, emeklilere yapılacak olan ödemelerin Kurban Bayramı öncesi Temmuz'da yapılması ile %30.8 oranında düşüş gösterdi. Sermaye giderlerindeki azalış %40.4 oldu. Bunun yanında, personel giderlerinde görülen %14.7 oranındaki artış bütçe giderlerindeki azalışı sınırlayan bir etmen oldu. Faiz giderleri ise Temmuz ayında olduğu gibi bu ay da bir önceki yılın aynı dönemine göre %9.5 oranında görece sınırlı bir artış gösterdi.

BDDK türev işlem sınırlamalarında esnemeye gitti, aktif rasyosu kararını tekrar düzenledi.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), bankaların türev işlem sınırlamalarında esnemeye gitti.

BDDK bankaların yurt dışı yerleşiklerle yapılan vadede TL alım ya da vadede TL satım yönündeki para swapı, forward, opsiyon ve diğer türev işlemlerine ilişkin limitleri artırdı. Buna göre; bankaların konsolidasyona tabi yurt dışındaki kredi kuruluşu ve finansal kuruluş niteliğini haiz ortaklıklarıyla gerçekleştirdiği işlemler hariç, yurt dışı yerleşiklerle yapılan vadede TL alım yönünde gerçekleştirecekleri para swapı, forward, opsiyon ve diğer türev işlemlere ilişkin olarak, söz konusu işlem tutarları toplamının, bankaların en son hesapladıkları yasal özkaynaklara oranı şeklinde belirlenmiş %1 olan sınırlama %10'a, Bankaların vadede TL satım yönünde gerçekleştirecekleri para swapı, forward, opsiyon ve diğer türev işlemlere ilişkin, her bir takvim günü için sağlanması gereken ve söz konusu işlem tutarları toplamının, bankaların en son hesapladıkları yasal özkaynaklarına oranı olarak belirlenmiş

sınırlama vadesine 7 gün kalan işlemler için %1'den %2'ye, vadesine 30 gün kalan işlemler için %2'den %5'e, vadesine 1 yıl kalan işlemler için %10'dan %20'ye yükseltildi.

BDDK aktif rasyosunda düzenlemeye gitti. Aktif rasyosu, mevduat bankaları için %95'ten %90'a, katılım bankaları için %75'ten %70'e indirildi.

Moody's, Türkiye'nin kredi notunu düşürdü.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Türkiye'nin kredi notunu takvim dışı gelen değerlendirmeye, 'B1'den yatırım yapılabilir seviyenin 5 kademe altı olan 'B2'ye indirdi.

	Kredi Notu	Görünüm
Moody's	B2 (Yatırım Yapılamaz)	Negatif
S&P	B+ (Yatırım Yapılamaz)	Durağan
Fitch	BB- (Yatırım Yapılamaz)	Negatif

Moody's, Türkiye'nin kredi notunun düşürülmesinde 3 temel faktörün rol oynadığını belirtti. Bu faktörler, dış kırılmanın bir ödemeler dengesi kriziyle sonuçlanması olasılığının artması, kredi görünümüne dair risklerin artarken, ülkenin kurumlarının sorunların etkili bir şekilde çözümü konusunda isteksiz olması ve uzun yıllardır kredi gücü kaynağı olan mali tamponların tükenmesi olarak gösterildi.

Not görünümü "negatif" olarak bırakıldı. Olumsuz görünümün sürdürülmesinin, mali ölçütlerin önümüzdeki yıllarda şu anda tahmin edilenden daha hızlı bir şekilde bozulabileceği görüşünü yansıttığı kaydedildi.

Yeni Ekonomi Programı (YEP) açıklandı.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, 29 Eylül'de 2021-2023 dönemini kapsayan Yeni Ekonomi Programı'nı (YEP) açıkladı.

YEP TAHMİNLERİ (%)				
	2020	2021	2022	2023
Büyüme	0.3	5.8	5	5
Enflasyon	10.5	8	6	4.9
İşsizlik	13.8	12.9	11.8	10.9
Cari denge/GSYH	-3.5	-1.9	-0.7	0.1
Bütçe açığı/GSYH	4.9	4.3	3.9	3.5

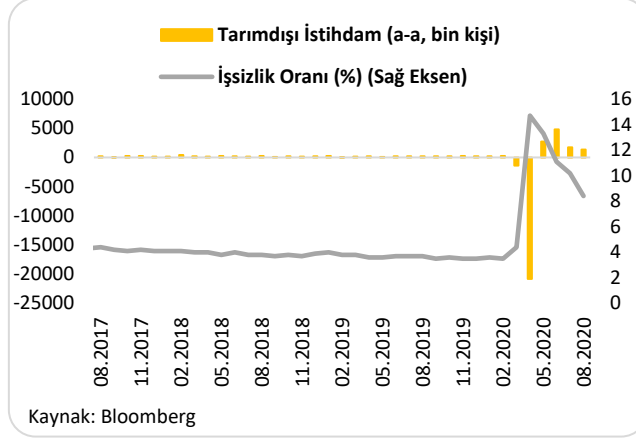
TL mevduatta, döviz ve altın alımında vergiler indirildi.

Mevduat hesaplarından alınan stopaj 6 aya kadar vadeli hesaplarda %15'ten %5'e, 1 yıla kadar vadeli hesaplarda %12'den %3'e, 1 yıldan uzun vadeli hesaplarda %10'dan %0'a indirildi. Söz konusu oranlar yılsonuna kadar uygulanacak.

Kambiyo muamelelerinde banka ve sigorta muameleleri vergisi (BSMV) %1'den binde 2'ye indirildi.

Eylül ayında küresel piyasalarda öne çıkan gelişmeler

ABD'de tarımdışı istihdamda yaşanan artış yavaşladı.

ABD'de tarım dışı istihdamdaki artış hükümetin sağladığı mali desteğin sona ermesinin ardından yavaşlayarak Ağustos ayında 1.37 milyon kişi oldu.

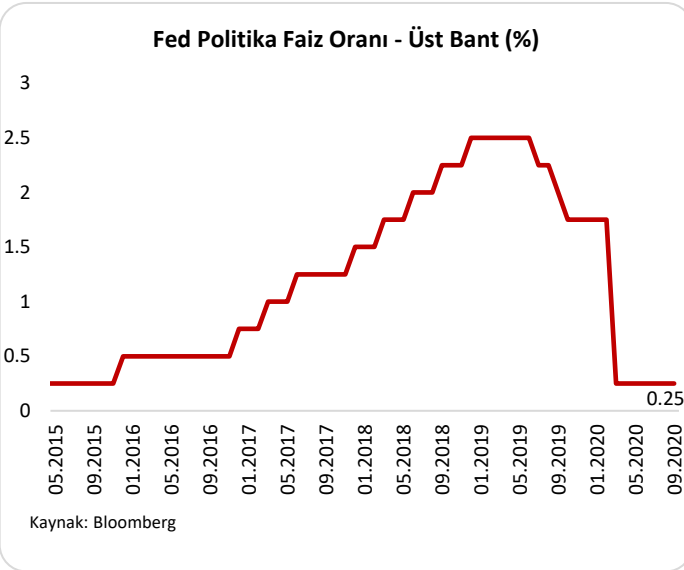
Ortalama saatlik kazançlar aylık %0.4 artarken, yıllık bazda ise %4.5 artış beklentilerinin üstünde %4.7 yükseldi.

İşsizlik oranı %10.2'den %8.4'e geriledi. Beklenti ise %9.8 olmasıydı.

ADP özel sektör istihdamı ise Ağustos'ta 900 bin kişi artış beklentisinin altında 428 bin kişi arttı.

Fed Başkanı Powell, istihdam verilerinin ardından istihdamın birçok kişinin beklediğinden daha hızlı arttığını, ancak ekonominin tam olarak toparlanmasının yıllar alabileceğini söyledi. Powell ayrıca, Fed'in yakın zamanda tedbirleri elden bırakmaya hazır olmadığını ve faiz oranlarının uzun süre düşük kalacağını söyledi.

Federal Açık Piyasa Komitesi (FOMC) faiz oranlarında değişikliğe gitmedi.

Fed'in Eylül ayı toplantısı 15-16 Eylül'de gerçekleşti.

Fed, ABD başkanlık seçimi öncesinde yapılan son toplantısında beklentilere paralel olarak federal fonlama faizinde değişikliğe gitmedi ve faizi %0 - 0.25 hedef bandında bıraktı. Fed, ABD ekonomisinin pandemiden toparlanmasına yardımcı olmak için faizleri en azından 2023 yılına kadar sabit tutacağını sinyali verdi.

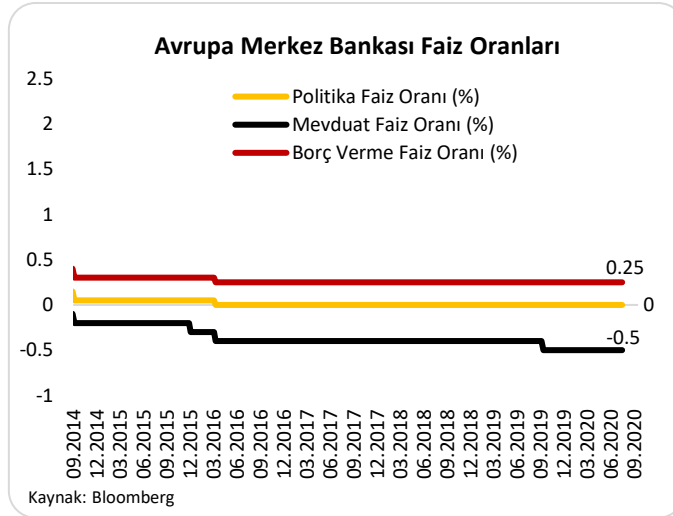
Fed Başkanı Powell, enflasyonda %2 hedefine ulaşana ve bu seviyenin üzerinde ılımlı seyredene kadar faizlerde değişiklik olmayacağını ifade etti. Powell, varlık

alımında gerektiğinde ayarlamaya gitmeye hazır olduklarını, toparlanmanın beklenenden hızlı olduğunu ancak büyük bir ihtimalle daha fazla mali teşvik gerekeceğini söyledi.

Ayrıca Eylül ayı toplantısında Fed üyelerinin ABD ekonomisine dair beklentilerinde de güncellemeye gidildi.

Fed Üyeleri Beklentiler							
	2020		2021		2022		2023
	Haziran	Eylül	Haziran	Eylül	Haziran	Eylül	Eylül
Büyüme (y-y, %)	-6.5	-3.7	5	4	3.5	3	2.5
Enflasyon (y-y, %)	0.8	1.2	1.6	1.7	1.7	1.8	2
İşsizlik Oranı (%)	9.3	7.6	6.5	5.5	5.5	4.6	4
Faiz Oranı (orta nokta, %)	0.125	0.125	0.125	0.125	0.125	0.125	0.125

Avrupa Merkez Bankası (ECB), 10 Eylül'de gerçekleşen toplantısında faizleri değiştirmede.

Avrupa Merkez Bankası (ECB) faizleri sabit bıraktı.

ECB Eylül ayı toplantısında faiz oranlarında beklendiği gibi değişikliğe gitmedi. ECB politika faizini % 0'da, marjinal fonlama faizini %0.25'te ve mevduat faizini de -%0.5'te tuttu.

Banka, pandemi tahvil alım programında da değişikliğe gitmedi. ECB, Haziran ayı toplantısında Pandemi Acil Satın Alma Programı'nı (PEPP) 600 milyar euro artırmış, varlık alım programı böylece 1.35 trilyon euroya yükselmişti.

Toplantı sonrası yapılan açıklamada, PEPP'de alımların esnek bir şekilde en azından 2021 yılı Haziran ayı sonuna kadar devam edeceği belirtilirken, PEPP ana paralarının en azından 2022'nin sonuna kadar yeniden yatırıma yönlendirilmeye devam edileceği söylendi.

ECB Başkanı Lagarde, Temmuz ayından itibaren gelen verilerin toparlanmayı işaret ettiğini ve bu toparlanmanın önceki beklentilere paralel olduğunu ifade etti. Pandemi alım programının etkili olduğunu ve büyük ihtimalle tamamının kullanılacağını belirten Lagarde, mali aksiyonların zamanında ve etkili bir şekilde alındığını belirtti. Lagarde, ECB'nin euronun enflasyon üzerindeki etkilerini dikkatli bir şekilde değerlendireceğini, bankanın kur hedefinin olmadığı ve yetkilerinin istikrarı sağlamak yönünde olduğunu söyledi. Haziran ayı toplantısında deflasyonist riskler olduğunu belirtmesine rağmen Eylül verilerinin deflasyonist riskler içermediğini ve ECB'nin görevinin fiyat istikrarı olduğunun altını çizen Lagarde, TLTRO ile ekonomiye kredi akışının sürmesini istediklerini ifade etti.

DTÖ, ABD'nin Çin'e gümrük vergileri getirerek kuralları ihlal ettiği kararına vardı.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), ABD'nin Çin'e getirdiği gümrük vergileri ile ticaret kurallarını ihlal ettiğini tespit etti. Karara gerekçe olarak ABD'nin gümrük vergisini yalnızca Çin'e uygulaması ve ABD'nin kabul ettiği azami oranları aşması gösterildi. Bu karara karşın ABD Ticaret Temsilcisi Robert Lighthizer, DTÖ raporunun Trump yönetiminin dört yıldır söylediklerini teyit ettiğini, DTÖ'nün Çin'in zararlı teknoloji uygulamalarını durdurmak için tamamen yetersiz olduğunu söyledi.

Japonya'nın yeni başbakanı Yoshihide Suga oldu.

Japonya'da 8 yıldır başbakanlık görevini yürüten Shinzo Abe'nin sağlık sorunları sebebiyle görevini bırakmasının ardından iktidar partisi LDP'nin başkanlık seçimini kazanan Yoshihide Suga, ülkenin yeni başbakanı oldu. Suga, Abe'nin döneminin biteceği Eylül 2021'in sonuna kadar parti lideri olarak görevine devam edecek ve başbakanlığı yürütecek. Suga'nın Abe'nin sağ kolu olması nedeniyle ekonomi politikalarında değişikliğe gitmesi beklenmiyor.

OECD, Ara Dönem Ekonomik Görünüm Raporu'nda 2020 ve 2021 yıllarına ait büyüme tahminlerini güncelledi.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Ara Dönem Ekonomik Görünüm Raporu'nu yayımladı.

Açıklanan raporda, Türkiye'ye ilişkin 2020 yılı daralma tahmini %4.8'den %2.9'a çekilirken, 2021 yılı büyüme tahmini ise %4.3 iken %3.9 olarak aşağı yönlü güncellendi.

Kurum, küresel ekonomik görünümün Covid-19 salgını nedeniyle son derece belirsiz kalmaya devam ettiğini ifade ederek, küresel ekonomiye ilişkin Haziran'da %6 olarak açıkladığı 2020 yılına ait küresel küçülme tahminini %4.5'e düşürdü. 2021 yılına ait %5.2 olan büyüme tahmini ise %5 büyüme olarak aşağı yönlü revize edildi. Büyüme tahmininin düşürülmesine gerekçe olarak Covid-19'a karşı dünya genelinde kitlesel bir aşılamanın 2021'nin son dönemlerine kadar olanaklı görülmemesi gösterildi.

Raporda, ekonomilerin beklenenden hızlı toparlandığı ancak turizm, seyahat gibi kritik sektörlerin Covid-19 salgınının etkilerini henüz atlatamadığı belirtildi. küresel üretimde ise düşüşün beklenenden daha az olduğu ifade edildi.

OECD Büyüme Tahminleri (%)																
	Küresel		Türkiye		ABD		Euro Bölgesi		Almanya		İngiltere		Japonya		Çin	
	Haziran	Eylül	Haziran	Eylül	Haziran	Eylül	Haziran	Eylül	Haziran	Eylül	Haziran	Eylül	Haziran	Eylül	Haziran	Eylül
2020	-6.0	-4.5	-4.8	-2.9	-7.3	-3.8	-9.1	-7.9	-6.6	-5.4	-11.5	-	-6.0	-5.8	-2.6	1.8
2021	5.2	5.0	4.3	3.9	4.1	4.0	6.5	5.1	5.8	4.6	9.0	4.0	2.1	1.5	6.8	8.0

Fitch "Küresel Ekonomik Görünüm" raporunu yayımladı.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, Eylül ayı "Küresel Ekonomik Görünüm" raporunu yayımladı. Raporda, 2020 yılı için küresel daralma tahminini yıl içinde ilk kez yukarı yönlü revize etti. Fitch Ratings raporunda küresel ekonominin 2021 yılında %5.2, 2022 yılında ise %3.6 seviyesinde büyüme kaydetmesinin öngörüldüğü bildirildi. Türkiye'ye ilişkin 2021 ve 2022 öngörülere de yer verilen raporda, Türkiye ekonomisinin 2021 yılında %5, 2022 yılında ise %4.6 seviyesinde büyüme kaydetmesinin beklendiği kaydedildi.

Büyüme Tahminleri (%)												
	Küresel		ABD		Euro Bölgesi		İngiltere		Çin		Türkiye	
	Haziran	Eylül	Haziran	Eylül	Haziran	Eylül	Haziran	Eylül	Haziran	Eylül	Haziran	Eylül
2020	-4.6	-4.4	-5.6	-4.6	-8	-9	-9	-11.5	1.7	2.7	-3.9	-3.2

Ekonomik Araştırmalar Eylül Ayı Haftalık Raporlar

[1 Eylül 2020 – Türkiye ekonomisi 2020 yılının ikinci çeyreğinde yıllık bazda %9.9 daraldı.](#)

[8 Eylül 2020 – Enflasyon Ağustos'ta %11.77 gerçekleşti.](#)

[15 Eylül 2020 – Temmuz'da cari işlemler dengesi 1.8 milyar dolar açık verdi.](#)

[22 Eylül 2020 – Sanayi Üretimi Temmuz Ayında Toparlanma Gösterdi.](#)

[29 Eylül 2020 – TCMB faizleri 200 baz puan artırdı.](#)

Ekim Ayında Takip Edilecek Veriler

Tarih	Açıklanacak veri (Yurtiçi)
5 Ekim	Enflasyon (Eylül)
12 Ekim	İşsizlik Oranı (Temmuz)
12 Ekim	Cari İşlemler Dengesi (Ağustos)
13 Ekim	Sanayi Üretim Endeksi (Ağustos)
15 Ekim	Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi (Eylül)
16 Ekim	TCMB Beklenti Anketi (Ekim)
22 Ekim	TCMB Para Politikası Kurulu Toplantısı (Ekim)
28 Ekim	TCMB Enflasyon Raporu-IV
30 Ekim	Dış Ticaret Dengesi (Ağustos)
Tarih	Açıklanacak veri (Yurtdışı)
2 Ekim	ABD Tarımdışı İstihdam ve İşsizlik Oranı (Eylül)
7 Ekim	ABD Merkez Bankası (FED) Toplantı Tutanakları
8 Ekim	Avrupa Merkez Bankası (ECB) Toplantı Tutanakları
20 Ekim	Çin Merkez Bankası (PBOC) Faiz Kararı
29 Ekim	Japonya Merkez Bankası (BoJ) Faiz Kararı
29 Ekim	Avrupa Merkez Bankası (ECB) Faiz Kararı

FİNANSAL GÖSTERGELER

VERİ	2019 Sonu	Ağustos Sonu	Eylül Sonu	2019 Yılsonuna Göre Değişim (%)	Aylık Değişim (%)
DÖVİZ					
USD/TRY	5.9511	7.3443	7.7157	29.7	5.1
EUR/TRY	6.6704	8.7703	9.0463	35.6	3.1
Sepet (0.5\$+0.5€)	6.3108	8.0573	8.3810	32.8	4.0
USD/TRY 3M Imp. Vol.	13.1100	19.7375	19.0250	45.1	-3.6
USD/TRY Future	6.0467	7.5045	7.7666	28.4	3.5
FAİZ					
Gösterge Tahvil Getirisi*	11.58	13.32	13.15	1.57	-0.17
Gösterge Eurobond Getirisi(2030)*	6.10	6.99	7.25	1.15	0.26
TL REF*	11.36	9.76	11.84	0.48	2.08
TRY Libor*	11.01	10.26	12.09	1.08	1.83
5Y CDS	282.13	527.27	533.00	88.92	1.09
HİSSE SENEDİ					
BİST-100	1144.25	1078.61	1145.24	0.09	6.18
BİST-30	1388.30	1211.50	1283.66	-7.54	5.96
BİST-Bankacılık	1601.70	1096.30	1156.60	-27.79	5.50
DÖVİZ					
Dolar Endeksi	96.39	92.14	93.89	-2.60	1.89
EUR/USD	1.12	1.19	1.17	0.00	-1.80
USD/JPY	108.61	105.91	105.48	-2.88	-0.41
GBP/USD	1.33	1.34	1.29	-2.54	-3.37
USD/CHF	0.97	0.90	0.92	-4.73	1.90
EUR/JPY	121.77	126.41	123.65	1.54	-2.18
FAİZ*					
2Y ABD Hazine Tahvil Getirisi	1.57	0.13	0.13	-1.44	0.00
10Y ABD Hazine Tahvil Getirisi	1.92	0.70	0.68	-1.23	-0.02
2Y Almanya Hazine Tahvil Getirisi	-0.61	-0.66	-0.71	-0.09	-0.05
10Y Almanya Hazine Tahvil Getirisi	-0.19	-0.40	-0.52	-0.34	-0.13
KREDİ					
iTraxx Crossover	207.20	324.14	345.68	66.83	6.64
Endonezya 5Y CDS	67.72	103.61	116.25	71.66	12.20
Çin 5Y CDS	31.21	34.47	48.76	56.26	41.44
İtalya 5Y CDS	123.14	133.36	135.76	10.25	1.81
Güney Afrika 5Y CDS	163.33	288.56	318.59	95.05	10.40
Rusya 5Y CDS	55.13	100.54	122.53	122.25	21.88
Brezilya 5Y CDS	99.45	214.94	249.64	151.02	16.15
HİSSE SENEDİ					
Dow Jones	28538.44	28430.05	27781.70	-2.65	-2.28
S&P500	3230.78	3500.31	3363.00	4.09	-3.92
Nasdaq	8972.60	11775.46	11167.51	24.46	-5.16
DAX	13249.01	12945.38	12760.73	-3.69	-1.43
CAC40	5978.06	4947.22	4803.44	-19.65	-2.91
Nikkei	23656.62	23139.76	23185.12	-1.99	0.20
Shanghai	3050.12	3395.68	3218.05	5.51	-5.23
Bovespa	115645.30	99369.20	94603.40	-18.20	-4.80
MSCI GOÜ	1114.66	1101.50	1082.00	-2.93	-1.77
VIX	13.78	26.41	26.37	91.36	-0.15
EMTİA					
Altın (\$/ons)	1517.27	1967.80	1885.82	24.29	-4.17
ABD Ham Petrolü (\$/varil)	60.41	42.61	40.22	-33.42	-5.61
Brent Petrol (\$/varil)	64.68	45.28	41.03	-36.56	-9.39
Emtia Endeksi	401.58	394.76	405.96	1.09	2.84
Bloomberg Emtia Endeksi	80.89	73.32	70.85	-12.41	-3.36
Baltık Kuru Yük Endeksi	1090.00	1488.00	1725.00	58.26	15.93

*: Puan Değişim

Cem Erođlu	Müdüř	cem.eroglu@vakifbank.com.tr	0216-724 30 80
Fatma Özlüm Kanbur	Müdüř Yardımcısı	fatmaozlem.kanbur@vakifbank.com.tr	0216-724 30 83
Naime Dođan Eriř	Müdüř Yardımcısı	naimedogan.eris@vakifbank.com.tr	0216-724 30 82
Bilge Pekçađlayan	Müdüř Yardımcısı	bilge.pekcaglayan@vakifbank.com.tr	0216-724 30 84
Sinem Ulusoy Kasap	Uzman	sinemulusoy.kasap@vakifbank.com.tr	0216-724 30 86
Pınar Cansu Akargöl	Uzman Yardımcısı	pincarcansu.akargol@vakifbank.com.tr	0216-724 30 87
Selin Mumcu	Uzman Yardımcısı	selin.mumcu@vakifbank.com.tr	0216-724 30 88

Bu rapor Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan sağlanan bilgiler kullanılarak hazırlanmıştır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu bilgi ve verilerin doğruluğu hakkında herhangi bir garanti vermemekte ve bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan dolayı sorumluluk kabul etmemektedir. Bu rapor sadece bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hiğbir konuda yatırım önerisi olarak yorumlanmamalıdır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu raporda yer alan bilgilerde daha önceden bilgilendirme yapmaksızın kısmen veya tamamen değişiklik yapma hakkına sahiptir.